

การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนเสนารักษ์กรมแพทยทหารบก

Education Administration Decentralization to Academic Administration of
Sarnakarn School Royal Thai Army Medical Department

จตุพร ไชกันหา¹ ดร.ณัฐพล เนื่องชมภู² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไนตะวัน กำหอม³
Chatuporn Kaikunha¹ Dr.Natthapon Nuangchompoo² Asst. Prof. Dr.Naithawan Kumhom³

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนารักษ์กรมแพทยทหารบก จำแนกตามแผนก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ 514 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานและครูผู้สอน โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 60 คน ครูผู้สอน 454 คน รวมทั้งหมด 514 คน ส่วนมากเป็นครูผู้สอน รองลงมาเป็นผู้บริหาร แยกเป็นแผนกเสนารักษ์ แผนกวิชาทั่วไป/แผนกวิชาฝ่ายและเป็นแผนกวิชาแพทย์/แผนกวิชาการพยาบาล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

ผลการศึกษา พบว่า

โดยภาพรวมอยู่ในระดับ เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติอันดับที่หนึ่งคือด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานด้านหลักสูตร ด้านการบริหารงานการวัดและประเมินผล ด้านการนิเทศการสอน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามแผนกของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันโดย แผนกวิชาแพทย์/แผนกวิชาการพยาบาล การกระจายอำนาจการบริหารแผนกวิชาเสนารักษ์ และแผนกวิชาทั่วไป/แผนกวิชาฝ่ายอำนวยการ

ABSTRACT

This study has the objectives To study the decentralization of educational administration and to compare the differences of the decentralization of educational administration towards the academic administration of the School Royal Thai Army Medical Department by department

The program used 514 people, most of them teachers. Followed by an executive, separated into the stewardship department General Department / Department of Department and it is Medical Department. / Academic

คำสำคัญ: การกระจายอำนาจ, การบริหารการศึกษา, การบริหารงานวิชาการ

¹ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยทองสุข กรุงเทพมหานคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Thong suk college Bangkok

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยทองสุข กรุงเทพมหานคร

^{2,3}Course Teacher Master of Education Program in Educational Administration Thong suk college Bangkok

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: จตุพร ไชกันหา, lertsilp.mpsp@gmail.com

รับเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2564 แก้ไข 22 มีนาคม 2564 ตอรับ 30 มีนาคม 2564

Department of Nursing The statistics used for data analysis consisted of percentage, mean and standard deviation. And testing for t

The study found that the overall picture is at the level When classified by each side, it was found that The areas with the first level of practice were instructional management, followed by curriculum administration. Management, measurement and evaluation Teaching supervision and the last one is Instructional media management, respectively. When compared Classified by department of respondents showed no differences. Department of Medicine / Academic Department of Nursing Decentralization of Administration, Sectarian and General Department / Administration Department.

Keyword: Decentralization, education administration, Academic administration

ภูมิหลัง

การปฏิรูปการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความคิดเท่าเทียมทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์อย่างรวดเร็ว เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีความรักชาติ และมีความสุข ดังนั้น การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลัง และมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจ เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (4) กำหนดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550, หน้า 33) ซึ่งตรงกับหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้บัญญัติไว้ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยตรง โดยหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (คณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2545, หน้า 24) เพื่อให้การศึกษาสร้างคน และสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพ และประสิทธิภาพต่อไป

นโยบายด้านกำลังพล ในการประชุมผู้บังคับบัญชา ขึ้นตรงต่อกองทัพบก เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2559 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนากำลังพลทั้งด้านร่างกาย และความรู้เพื่อสร้างกำลังพลให้เป็นทหารอาชีพ และมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานสนองตอบ ภารกิจของทหารบก. “SMART MAN” รวมทั้งได้รื้อนามอบนโยบายการ ปฏิบัติงานกองทัพบก ประจำปีงบประมาณ 2560 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการประเมินค่ากำลังพล โดยให้หน่วย มีการประเมิน ขีดสมรรถนะของกำลังพลที่มีความรู้ความสามารถตามตำแหน่งหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน หรือไม่เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับกำหนดแนวทางและแผนการพัฒนากำลังพล พร้อมทั้งรักษาขีดสมรรถนะ ของกำลังพลให้ สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละตำแหน่ง เพื่อให้มีความพร้อมรอบด้านกำลังพลสูงสุด สำหรับปฏิบัติงานสนองตอบ ภารกิจตามที่ได้รับมอบจากกรมทหารบก รวมทั้งการประเมินค่าการปฏิบัติงาน ของกำลังพลให้กระทำอย่างโปร่งใส เป็นธรรม เพื่อให้ผลการประเมินค่าการปฏิบัติงานที่ได้รับสอดคล้อง กับความเป็นจริงตามเกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน และสามารถนำผลการประเมินค่าการปฏิบัติงานดังกล่าว ไปใช้ในการดำเนินการต่าง ๆ ในการบริหารจัดการกำลังพล ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาบุคลากร

ของกองทัพบก เสริมสร้างประสิทธิผล และประสิทธิภาพที่ดีในการปฏิบัติงาน และเกิดประโยชน์สูงสุด ต่อกรมการทหารบก (นโยบายการปฏิบัติงาน กองทัพบก, 2560, หน้า 20 – 24)

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาณรงค์ กรมแพทย์ทหารบก ไม่มีนโยบายหรือลักษณะเฉพาะในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมีการวางแผนงานวิชาการและอาจารย์มีส่วนร่วมในการวางแผนโดยการร่วมประชุมระดมสมอง การประเมินผลความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการใช้การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และสอบถามความคิดเห็นจากอาจารย์ผู้สอนโรงเรียนไม่มีการกำหนดนโยบายด้านคุณภาพ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไม่มีผลกระทบต่อโรงเรียน โรงเรียนมีความพร้อมมากที่จะดำเนินการให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และพร้อมที่จะเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถให้กับกำลังพลเหล่าทหารแพทย์ และเพื่อผลิตนักเรียนนายสิบเหล่าทหารแพทย์ มีความรู้ความสามารถ การบริหารงานด้านหลักสูตร

โรงเรียนได้มีการกำหนดนโยบายด้านหลักสูตรตามนโยบายของกรมยุทธศึกษาทหารบกโดยให้มีความสอดคล้องกับวิชาชีพ โรงเรียนใช้เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นเองโดยได้รับอนุมัติจากกรมยุทธศึกษาทหารบก การประเมินหลักสูตรใช้การสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และสอบถามจากผู้บังคับบัญชาของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การจัดการเรียนการสอน มีการจัดแผนการเรียนตามโครงสร้างของหลักสูตร จัดตารางสอนตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาที่สอน จัดครูเข้าสอนตามความถนัด แบ่งกลุ่มนักเรียนแบบคละ จัดหาแบบเรียนโดยจัดทำแบบเรียนขึ้นเองและจัดหาโดยงบประมาณของทางราชการ การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนประเมินอาจารย์ รวมไปถึงการบริหารสื่อการเรียนการสอน การจัดหาสื่อได้รับการสนับสนุนจากหน่วยราชการอื่น จัดหาโดยใช้เงินงบประมาณ อาจารย์แต่ละคนต้องผลิตขึ้นเองและหรือได้รับการสนับสนุนจากศิษย์เก่า แหล่งความรู้ของโรงเรียนได้แก่ ห้องสมุด ห้องสัทธิทางการพยาบาลและห้องปฏิบัติการทางภาษา การประเมินผลการใช้แหล่งความรู้ ได้แก่ ประเมินจากสถิติผู้มาใช้แหล่งความรู้ และการนิเทศการสอนใช้วิธีการประชุมก่อนเปิดหลักสูตรแต่ละหลักสูตร ให้คำปรึกษาหารือแก่อาจารย์ และจัดอาจารย์ที่มีประสบการณ์ สัทธิการสอน การประเมินผลการนิเทศการสอน ใช้การสังเกตพฤติกรรมการสอนของอาจารย์และพฤติกรรมของนักเรียน รวมไปถึงการบริหารงานการวัดและประเมินผล การดำเนินงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล มีการกำหนดเกณฑ์การประเมิน กำหนดวิธีการประเมิน จัดทำสถิติเกี่ยวกับการประเมินผลนักเรียนและกำหนดให้มีการรายงานผลเป็นระยะ โรงเรียนไม่มีการประเมินการดำเนินการด้านการวัดและประเมินผล

จากปัญหาการบริหารงานวิชาการดังกล่าวจึงส่งผลให้ผู้วิจัยมองเห็นถึง ปัญหาในภาพรวม ได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณ ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการสอนไม่เพียงพอ ปัญหาการบริหารสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ สื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่ไม่ทันสมัยและขาดประสิทธิภาพ และขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน ปัญหาการนิเทศการสอน คือ ไม่มีรูปแบบการนิเทศที่ชัดเจน และไม่มีการนิเทศภายในโรงเรียน ปัญหาการบริหารงานการวัดและประเมินผล ได้แก่ ไม่มีการวิเคราะห์ข้อสอบ และเครื่องมือในการวัดและประเมินผลไม่มีมาตรฐาน จึงมีความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของการกระจายอำนาจบริหารการศึกษา การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาณรงค์ กรมแพทย์ทหารบกเพื่อที่จะได้ข้อมูลและผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบอำนาจ เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์กับการศึกษาต่อไปในอนาคตต่อไป

คำถามการวิจัย

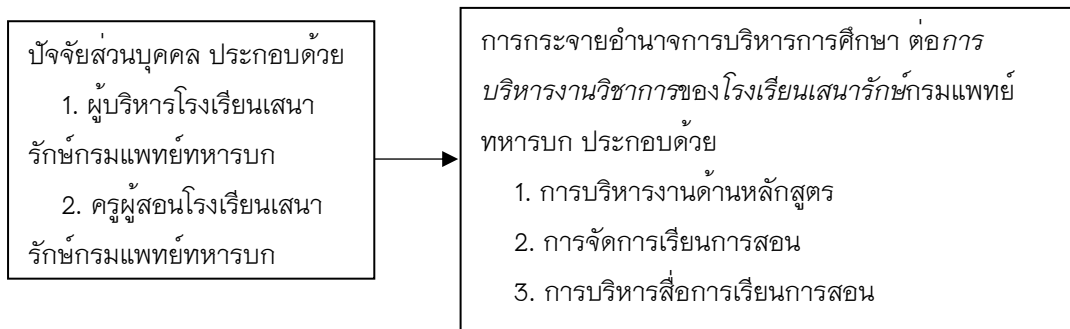
1. การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ต่อ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนารักษ์ กรมแพทย์ทหารบกอยู่ในระดับใด
2. การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนารักษ์ กรมแพทย์ทหารบก จำแนกตามสถานการณ์การดำรงตำแหน่งแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนารักษ์ กรมแพทย์ทหารบก
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนารักษ์ กรมแพทย์ทหารบก จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง

กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาตามมาตรา 39 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มี 5 ด้าน คือการบริหารงานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารสื่อการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การบริหารงานการวัดและประเมินผล

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานและครูผู้สอน โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 60 คน ครูผู้สอน 454 คน รวมทั้งหมด 514 คน

กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนเสนารักษ์กรมแพทย์ทหารบก ตามสัดส่วนของจำนวนประชากรในแต่ละสถานศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสร้างเครื่องมือในการศึกษาโดยใช้เครื่องมือคือแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเสนาณรงค์กรมแพทยทหารบก ซึ่งเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check List) โดยมีคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรที่กำหนดไว้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาณรงค์กรมแพทยทหารบก ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด ได้แก่ การบริหารงานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารสื่อการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การบริหารงานการวัดและประเมินผล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แจกแบบสอบถามและชี้แจงพร้อมอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบ รวมถึงชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมดในเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563

3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและนับจำนวนให้เท่ากับจำนวนประชากรกรณีแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามใหม่อีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาณรงค์ กรมแพทยทหารบก ของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนมาวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยที่ได้โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่า ตามแนวคิดของ เบสต์ ดังนี้ (Best, 1977, p. 147 อ้างถึงใน ในตะวัน กำห่อม, 2559, หน้า 66)

สรุปผลการวิจัย

1. การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาณรงค์กรมแพทยทหารบก โดยภาพรวมอยู่ในระดับ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติอันดับที่หนึ่งคือด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานด้านหลักสูตร ด้านการบริหารงานการวัดและประเมินผล ด้านการนิเทศการสอน และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดของผลการศึกษาในแต่ละด้านดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงานด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอันดับที่หนึ่งคือท่านมีการกำหนดเป้าหมาย วางแผน และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ ท่านมีการวางแผนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนท่านมีการเลือก ลงมติและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และอันดับสุดท้ายคือท่านมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอันดับที่หนึ่งคือท่านจัดการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รองลงมาคือท่านจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ท่านจัดทำแผนการสอน บันทึกการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญท่านมีการพัฒนาตนเอง เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม และท่านจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและเรียนรู้ตามศักยภาพตามลำดับ

1.3 ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอันดับที่หนึ่งคือโรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือโรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัยของนักเรียน โรงเรียนมีสื่อและนวัตกรรมเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน และโรงเรียนมีการปรับปรุงสื่อและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ ตามลำดับ

1.4 ด้านการนิเทศการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอันดับที่หนึ่งคือท่านมีการกำหนดเป้าหมายและวางแผนการนิเทศการศึกษา รองลงมาคือท่านมีการดำเนินการนิเทศอย่างหลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ท่านมีการวางแผนการนิเทศร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู ท่านมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการในการนิเทศการศึกษา และท่านมีการประเมินผลการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

1.5 ด้านการบริหารงานการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอันดับที่หนึ่งคือ ท่านเสนอแนะการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล รองลงมาคือท่านมีส่วนร่วมจัดทำเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการจัดทำข้อสอบท่านเสนอแนะรูปแบบในการนำผลสัมฤทธิ์ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ปกครองทราบ ท่านกำหนดวิธีการเก็บระบบข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินระบบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการกระจายอำนาจการบริหารต่าง ๆ ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาณรงค์ กรมแพทย์ทหารบก พบว่า ไม่มีความแตกต่างจำแนกตามสภาพการดำรงตำแหน่ง

อภิปรายผลการวิจัย

1. กระจายอำนาจการบริหารการศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาณรงค์กรมแพทย์ทหารบก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ การบริหารจัดการองค์กรให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายนั้นจะต้องคำนึงอยู่หลายปัจจัย โดยผู้บริหารจะต้องยึดหลักการบริหารตามหลักการกระจายอำนาจ ทำให้นักวิชาการสามารถนำไปใช้และเกิดประโยชน์แก่ส่วนร่วมอย่างคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอัศวิน ราชูธกุล (2548, หน้า 135) ได้ศึกษาความคาดหวังในการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคาดหวังในการกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมาก 1.1) ด้านการสรรหาบุคลากร มีความคาดหวังในการ

กระจายอำนาจสู่สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความสามารถวางแผนและกำหนดอัตรากำลังของสถานศึกษา การบรรจุแต่งตั้งบุคคลผู้สอบแข่งขันได้หรือผู้ได้รับการคัดเลือกเข้ารับราชการครู ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว และการดำเนินการสอบคัดเลือกหรือคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการครู ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว 1.2) ด้านการพัฒนาบุคคล มีความคาดหวังในการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การพิจารณาสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีของลูกจ้างประจำ การพิจารณาสั่งเลื่อนขั้นลูกจ้างประจำปีของข้าราชการครู การพิจารณาสั่งให้ข้าราชการครูในสถานศึกษา และได้รับเงินเดือนในระดับถัดไปซึ่งเป็นระดับที่มีการเลื่อนไหล 1.3) ด้านการดำรงรักษาบุคคล มีความคาดหวังในการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาหาตัวผู้รับผิดชอบทางแพ่ง การอนุมัติให้มีการเบิกจ่ายเงิน สวัสดิการ และการพิจารณาอุทธรณ์ของข้าราชการครู และลูกจ้างประจำ 1.4) ด้านการให้บุคคลพ้นจากงาน มีความคาดหวังในการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การอนุญาตให้ข้าราชการครูสายงานการสอนทุกระดับลาออกจากราชการ การพิจารณาสั่งให้ครูไปช่วยราชการและการยับยั้งการลาออกจากราชการของข้าราชการครูสายงานการสอนทุกระดับ 2) ความคาดหวังในการกระจายอำนาจการบริหารสู่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์ ไม่แตกต่างกัน

1.1 ด้านการบริหารงานด้านหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอันดับที่หนึ่งคือท่านมีการกำหนดเป้าหมาย วางแผน และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมา คือ ท่านมีการวางแผนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนท่านมีการเลือก ลงมติและตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และอันดับสุดท้ายคือท่านมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ อนุญา อินทร์มั่ง (2551, หน้า 76 – 80) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้านการจัดหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ เรียงตามระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ ดังนี้ ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอโรงเรียนมีการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเมื่อสิ้นปีการศึกษา และโรงเรียนสนับสนุนให้ครูทำการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ โดยเรียงตามระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ดังนี้ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร มีส่วนร่วมในการประชุมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียน

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอันดับที่หนึ่งคือท่านจัดการเรียนการสอนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รองลงมาคือท่านจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ท่านจัดทำแผนการสอน บันทึกการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญท่านมีการพัฒนาตนเอง เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม และท่านจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและเรียนรู้ตามศักยภาพตามลำดับ อนุญา อินทร์มั่ง (2551, หน้า 76 – 80) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อเรียงตามระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ ดังนี้ ส่งเสริมและสนับสนุนครูให้มีความสามารถในการใช้สื่อการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้ใช้ห้องสมุดและสื่อไอทีในการจัดการเรียนการสอน และมีการติดตามประเมินผลการใช้สื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงตามระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด

3 ลำดับ ดังนี้ มีการจัดฝึกอบรมครูเพื่อการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอน สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูนำวัสดุท้องถิ่นเพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอน และจัดให้มีการใช้แหล่งการเรียนรู้และวัสดุท้องถิ่นในชุมชนเป็นสื่อในการเรียนการสอน

1.3 ด้านการบริหารสื่อการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอันดับที่หนึ่งคือโรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้สื่อ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือโรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัยของนักเรียน โรงเรียนมีสื่อและนวัตกรรมเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน และโรงเรียนมีการปรับปรุงสื่อและนวัตกรรมให้เป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของฉวีวรรณ สว่างดวงตา (2549, หน้า 73 - 74) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพึงรำลึก อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพึงรำลึก สูงที่สุดในเรื่องส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการเรียนรู้อยู่

1.4 ด้านการนิเทศการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอันดับที่หนึ่งคือท่านมีการกำหนดเป้าหมายและวางแผนการนิเทศการศึกษา รองลงมาคือท่านมีการดำเนินการนิเทศอย่างหลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ท่านมีการวางแผนการนิเทศร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู ท่านมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการในการนิเทศการศึกษา และท่านมีการประเมินผลการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา วาทีทอง (2547, หน้า 118 - 122) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ครูเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดในเรื่องการควบคุมดูแลให้มีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ และการร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยยึดถือเป็นปัญหาของสถานศึกษาโดยส่วนรวม ในภาพพบว่า ครูเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการบริหารงานการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติอันดับที่หนึ่งคือ ท่านเสนอแนะการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล รองลงมาคือท่านมีส่วนร่วมจัดทำเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการจัดทำข้อสอบท่านเสนอแนะรูปแบบในการนำผลสัมฤทธิ์ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ปกครองทราบ ท่านกำหนดวิธีการเก็บระบบข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และท่านมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินระบบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา อินทร์มั่ง (2551, หน้า 76 - 80) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานครด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ เรียงตามระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ ดังนี้ มีการรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมที่ควรแก้ไขของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ส่งเสริมให้ครูทำการประเมินผลก่อนสอนและหลังสอน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และส่งเสริมให้ครูได้วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียนตามสภาพที่แท้จริงอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงตามระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ ดังนี้ ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล ส่งเสริมให้ครูมีความสามารถปฏิบัติตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และส่งเสริมให้มีการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน 2. การเปรียบเทียบการกระจายอำนาจการบริหารต่าง ๆ ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาธิกรักรมแพทย์ทหารบก พบว่า ไม่มีความแตกต่างจำแนกตามสภาพการดำรงตำแหน่ง

2. การเปรียบเทียบการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเสนาธิกรักรมแพทย์ทหารบก จำแนกตาดกสถานการณ์การดำรงตำแหน่งไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติดา

อักษรกริช (2563, หน้า 106 – 107) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จังหวัดอ่างทอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุก ๆ 5 ปี
- 1.2 โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและเรียนรู้ตามศักยภาพ
- 1.3 โรงเรียนมีการปรับปรุงสื่อและนวัตกรรม ให้เป็นปัจจุบันและทันสมัยอยู่เสมอ
- 1.4 โรงเรียนมีเกณฑ์การประเมินผลการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาที่เจน และนำผู้ประเมินที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาจากภายนอกเข้าร่วมประเมิน
- 1.5 โรงเรียนควรจัดให้บุคลากรทั้งภายนอกและภายในมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินระบบการวัดและประเมินผล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา ในระดับอื่น ๆ และสายงานอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา โชติปัทมพันธ์. (2542). *การบริหารวิชาการของโรงเรียนเสนาณรงค์ กรมการแพทย์. กรมการแพทย์ทหารบก*
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ :
พริกหวานกราฟฟิค.
- จรรยา วาทีทอง. (2547). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร*.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉวีวรรณ สว่างดวงตา. (2549). *ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพื้งรำลึก อำเภอบางบัวทอง*
จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- ไนตะวัน กำหอม. (2559). *การวิจัยทางการศึกษา เล่ม 1. วิทยาลัยทองสุข. กรุงเทพฯ*
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2550. *รัฐธรรมนูญ 2550*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.
- อนุญา อินทร์มั่ง. (2551). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร*
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- อัศวิน ราวุธกุล. 2548. *ความคาดหวังในการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงาน*
การประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี มหาลัยบูรพา.